

Wstępne badanie

edukacji zawodowej i technicznej w Polsce (SBBP)

„Analiza wyzwań oraz potrzeb w edukacji zawodowej i technicznej z perspektywy instytucji edukacyjnych w Polsce”

*Konferencja końcowa (online) – prezentacja rezultatów i dyskusja
(28.05.2020) – Sesja I (System edukacji)*

Agenda

1. Przedstawienie projektu eksploracyjnego „SBBP“
2. Cele projektu SBBP
3. Działania i metodologia badawcza
4. Rezultaty i rekomendacje
5. Dalsze kroki i dyskusja

1. Przedstawienie projektu eksploracyjnego „SBBP”

Background projektu

- Międzynarodowe działania dot. kształcenia dualnego – cel stanowiło nawiązanie ściślejszej współpracy między Niemcami a Polską (2017)
- Pomysł na powstanie i realizację projektu (2017)
- TU Dortmund otrzymało rekomendacje Ministerstwa Edukacji i Badań Naukowych Niemiec do rozpoczęcia projektu „SBBP”
- „Badanie eksploracyjne dotyczącego kształcenia zawodowego w Polsce”
- Czas trwania projektu: 1 września 2018 do 30 czerwca 2020

Background projektu

- Główny cel: identyfikacja i zebranie pomysłów na zastosowanie i opracowanie scenariuszy dla wybranych elementów „rozwiązań dotyczących kształcenia dualnego” w systemie kształcenia zawodowego w Polsce
- Kryteria dla międzynarodowych badań dot. kształcenia zawodowego i technicznego
- Współpraca między rządami, przedsiębiorstwami i partnerami społecznymi
 1. Nauczanie w procesie pracy (poprzez pracę)
 2. Drożność i równoważność (systemu edukacji)
 3. Akceptowalne społecznie narodowe systemy edukacji
 4. Wykwalifikowany personel (nauczyciele kształcenia zawodowego)
 5. Badania dot. kształcenia zawodowego i rynku pracy

Partnerstwo i zadania w projekcie SBBP

Partnerzy projektu

- Projekt i realizacja badań eksploracyjnych
- International TVET Research
 - Transfer rekomendacji dot. wyników

- Organizacja i implementacja szkoleń i prezentacji
- Project management i strona internetowa

- Networking i transfer działań
- Tłumaczenia i organizacja workshopów
- Przygotowanie konferencji

2. Cele projektu SBBP

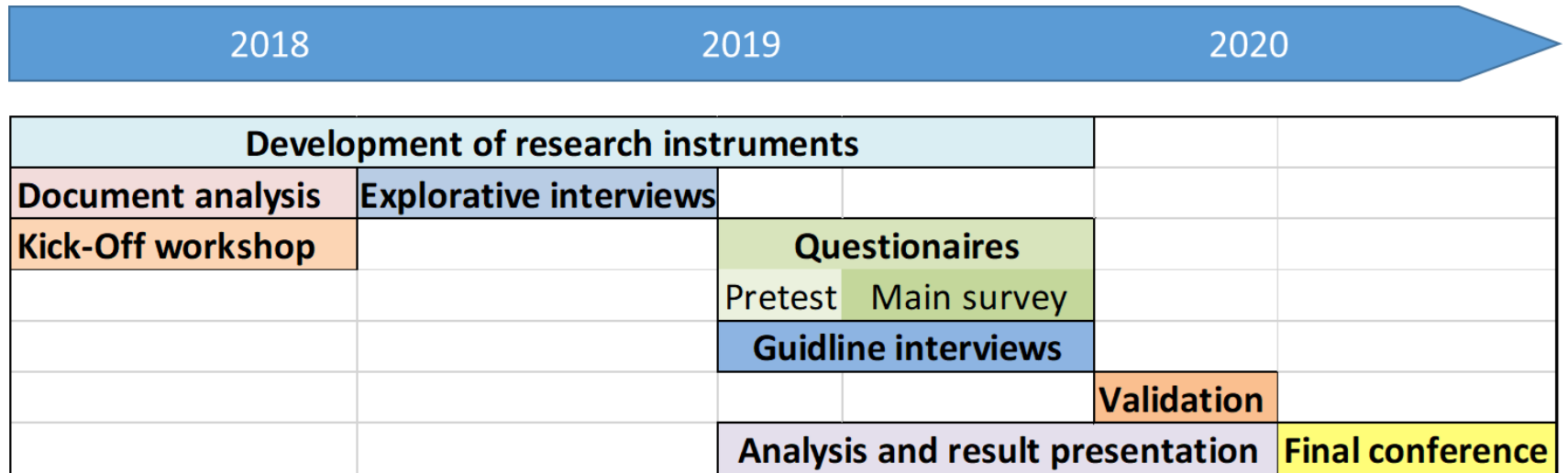
Główne cele projektu SBBP

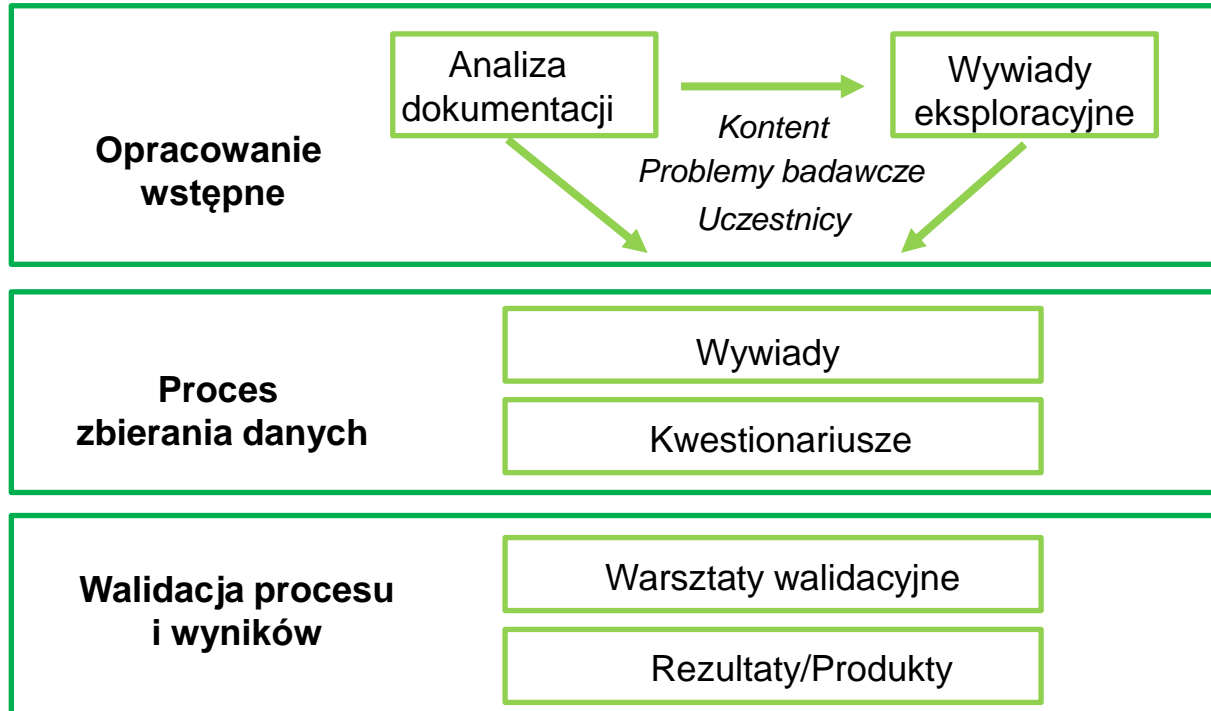
1. Analiza potrzeb dot. kształcenia dualnego w Polsce (Kształcenie zawodowe i dalsza edukacja w Polsce i w Niemczech)
2. Przedstawienie propozycji do wprowadzenia selektywnych elementów dot. kształcenia dualnego do szkół zawodowych i firm
3. Opracowanie sugerowanych rozwiązań do implementacji na poziomie politycznym (współpraca na poziomie ministerialnym), biorąc pod uwagę dodatkowe przyszłe projekty

3. Działania i metodologia badawcza

Harmonogram działań i procesu badawczego

Metodologia badawcza i proces

Perspektywy analizy

- Rozwój i ulepszanie systemu kształcenia dualnego w Polsce
- Analiza zapotrzebowania na kwalifikacje z perspektywy rynku pracy
- Transfer rekomendacji

Wywiady

Warsztaty walidacyjne

Kwestionariusze

Podsumowanie rezultatów: Transfer rekomendacji i raport finalny

Przykład pytań i ich analizy

- Przykład pytania z wywiadu: *„Jeśli inny kraj chciałby przyjąć jakiś element kształcenia dualnego w Polsce – jaka byłaby rekomendacja?”*
- Stwierdzenie: „ Zwłaszcza jeśli rozumiemy, że nauczyciel, który jest najlepszym inżynierem w szkole, zarabia tyle samo, co inni pracownicy w szkole niebędący inżynierami. To właśnie nie działa w systemie.”
- Oferta materialna dla nauczycieli szkół zawodowych jest nieodpowiednia i utrudnia rekrutację młodych nauczycieli.
- Rekomendacja: Wynagrodzenie nauczycieli powinno wzrosnąć, aby zachęcić do zawodu młodych ludzi, zwłaszcza w porównaniu ze stanowiskami na prywatnym rynku pracy.

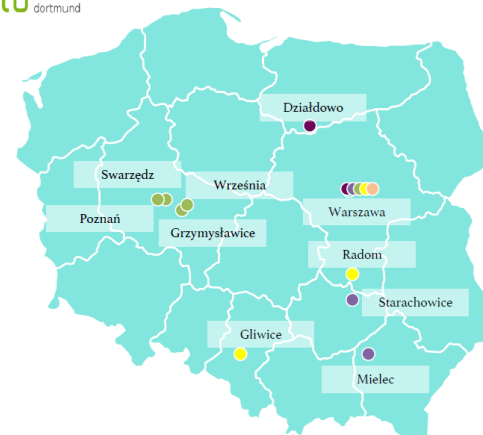
Uczestnicy projektu i metody badawcze

	Z politykami	Z firmami	Z instytucjami edukacyjnymi	Z partnerami społecznymi
Wywiady eksploracyjne/ wywiady ustrukturyzowane	4 / 0	9 / 6	7 / 21	0 / 1

- 4 tygodnie podróży po Polsce (od 18.12.2018 do 19.05.2019)
- Dokumentacja wywiadów (nagrania audio, protokoły spotkań, zdjęcia)
- Dystrybucja kwestionariuszy (6 szkół/Centrów Kształcenia Zawodowego)
- Warsztaty walidacyjne w Warszawie (19-20.09.2019)

Wyjazdy poświęcone zebraniu danych w Polsce w latach 2018 i 2019

Legenda

● Grudzień 2018

● Marzec 2019

● Kwiecień 2019

● Maj 2019

● Wrzesień 2019

4. Wyniki i rekomendacje

Wyniki: Konkluzje na podstawie wywiadów

- Najpopularniejsze opcje angażowania firm w szkolenie uczniów to zapewnianie **praktyk/staży** lub, w miarę możliwości, organizowanie **klas patronackich**.
- Aby zapewnić wysokiej jakości kształcenie zawodowe dostosowane do potrzeb rynku pracy, szkoły zależą od (**głównie materialnego**) wsparcia przedsiębiorstw.

Wyniki: Konkluzje na podstawie wywiadów

- **Współpraca** między instytucjami edukacyjnymi, politycznymi i przedsiębiorstwami jest niewystarczająco zinstytucjonalizowana na poziomie regionalnym / krajowym.
- **Centa Kształcenia Zawodowego (CKZ)** oferują dobrą możliwość przekazywania wiedzy i umiejętności potrzebnych w przedsiębiorstwach uczniom i pracownikom.
- Obecna **reformacja edukacji** jest postrzegana różnie – od akceptacji i doceniania **prawdziwej poprawy** poprzez uznanie jej jako nieskutecznej próby wprowadzenia **kosmetycznych zmian** w systemie.

Wyniki: Konkluzje na podstawie wywiadów

- Istnieją wyraźne **rozbieżności** między regionami **miejskimi** i **wiejskimi** w wyposażeniu szkół zawodowych.
- Polski system edukacji jest szczególnie **otwarty** i oferuje każdej młodej osobie realną szansę na uzyskanie dostępu do szkolnictwa wyższego. Dlatego ma tendencję do **promowania postępu społecznego**.

Wyniki: Konkluzje na podstawie wywiadów

- Szkoły zawodowe borykają się z **niedoborem nauczycieli**. To stanie się jeszcze bardziej dotkliwe w nadchodzących latach.
- **Oferta materialna** dla nauczycieli szkół zawodowych jest nieodpowiednia i utrudnia rekrutację młodych nauczycieli.
- Kształcenie zawodowe jest **zbyt teoretyczne**. Zakres kształcenia ogólnego jest w szkołach o charakterze zawodowym zbyt rozbudowany.
- **Nauczyciele** szkół zawodowych potrzebują bardziej **solidnego / systematycznego szkolenia pedagogicznego**. Aktualnie planowane udziały w studiach / kursach dodatkowych są niewystarczające.

Ogólne konkluzje i rekomendacje

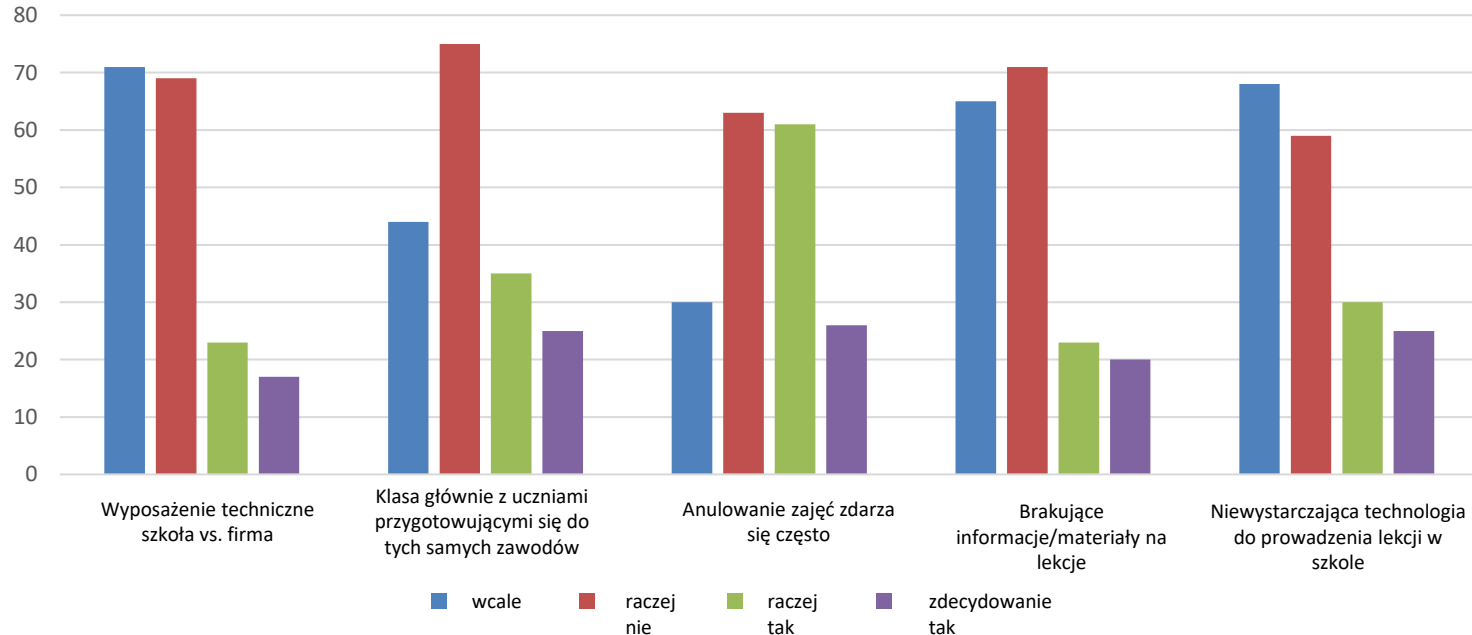
- Aktualna **reforma edukacji** (2017) jest postrzegana różnorodnie – Prawdziwa poprawa vs. mało skuteczne zmiany.
- Wzrasta chęć **firm** do **zaangażowania się** w szkolenia zawodowe (zajęcia patronackie, staże).
- Dyskusja na temat **pozycji nauczycieli** szkół zawodowych (wynagrodzenie, wizerunek) i **szkolenia zawodowego** („edukacja mniej atrakcyjna”)
- Rozbieżności między regionami **miejskimi** i **wiejskimi**
- Brak strategicznej orientacji szkół zawodowych na poziomie **regionalnym**

Uczenie się skupione na procesie pracy- Ankiety

	Uczenie się podczas procesu pracy	Uczenie się w CKP	Uczenie się w ramach projektu	Samosterowane uczenie się	Tekst ze wskazówkami	Warsztat treningowy	Samozorganizowane uczenie się	Metoda 2 kroków	Metoda 4 kroków
Brak odpowiedzi	18	16	17	13	17	17	16	15	16
Zawsze	43	41	10	30	7	21	26	5	8
Często	52	79	46	76	33	56	64	21	19
Rzadko	33	39	70	43	52	60	59	25	21
Nigdy	34	19	39	28	34	30	19	23	22
Nie wiem	26	12	24	16	62	22	22	117	120

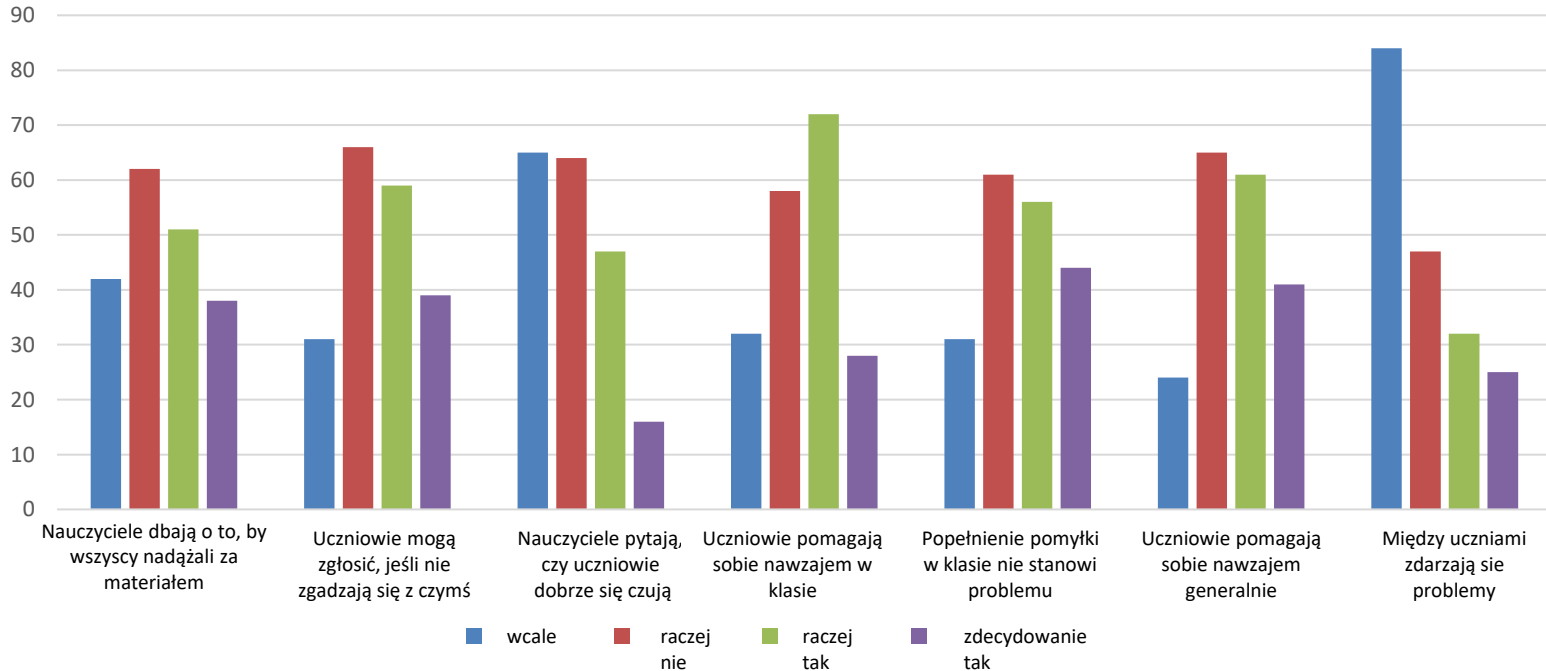
Rezultaty: Konkluzje bazujące na kwestionariuszach

Warunki ramowe w szkołach zawodowych

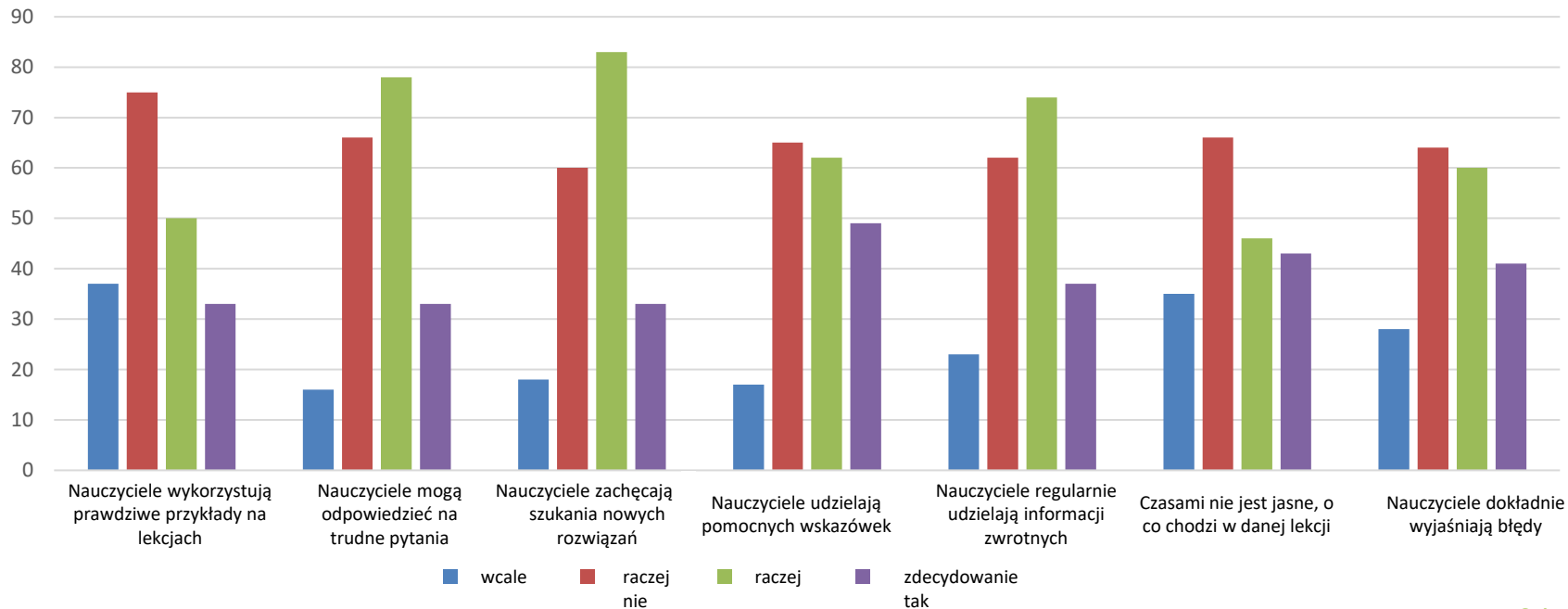
Rezultaty: Konkluzje bazujące na kwestionariuszach

Interakcje między nauczycielami a uczniami

Rezultaty: Konkluzje bazujące na kwestionariuszach

Ewaluacja nauczycieli i ich lekcji

5. Dalsze kroki i dyskusja

Oświadczenie dot. wyników (walidacja) – nauczyciele kształcenia zawodowego

- Inicjatywy i szkolenia nauczycieli muszą być nagradzane motywującym systemem wynagrodzeń.
- Nauczyciele muszą mieć możliwość odwiedzania przedsiębiorstw w celu zapoznania się z procesem pracy (produkcji) i nowymi technologiami.
- Niewysoki prestiż zawodu nauczyciela szkoły branżowej wymaga dokładniejszego zbadania.

Oświadczenie dot. wyników (walidacja) – Uczniowie

- Uczniowie szkół technicznych potrzebują więcej zajęć praktycznych w przedsiębiorstwach.
- Ważne jest aby ustalić co można poprawić, aby promować udział kobiet w zawodach technicznych.

Oświadczenie dot. wyników (walidacja)– Aspekty instytucjonalne

- Tworzenie klas patronackich powinno być nadal promowane (i badane) (studia przypadków udanych i nieudanych modeli klasy patronackiej z perspektywy edukacyjnej i biznesowej).
- Tworzenie zakładów kształcenia praktycznego (CKP) w regionach ze znacznym udziałem **MSP**.

Oświadczenie dot. wyników (walidacja) – Współpraca i wizerunek

- Niewysoki prestiż kształcenia zawodowego w polskim społeczeństwie powinien być szczegółowo zbadany
- Instytucjonalizacja dialogu na temat projektowania kształcenia zawodowego między państwem, partnerami społecznymi i firmami (lub ich grupami interesów), aby móc systematycznie i celowo reagować na zmieniające się wymagania

5. Dalsze kroki i dyskusja

W skrócie - wyzwania dot. projektu

- Reforma w trakcie wdrażania – ciekawy czas na badania lub selektywne przypatrzenie się systemowi
- Różne rozumienie dualności w kształceniu zawodowym – współpraca między przedsiębiorstwami a jednostkami edukacyjnymi dot. miejsca nauki
- Wrażliwość (interkulturowa i zaangażowanie na poziomie politycznym)
- Język obcy – Wywiady w języku rodzimym z tłumaczami

Dalsze kroki

- Wyniki zostaną podsumowane i będą dostępne w raporcie końcowym (w tłumaczeniu na język polski)
- Raport przedłożony ministerstwu zajmującym się edukacją w Polsce i w Niemczech
- Opracowanie pomysłów na projekty follow-up z Polsko-Niemiecką Izbą Przemysłowo-Handlową w Polsce (lub innymi partnerami?)
- Po analizie powstają teraz pomysły na rozwiązania dot. kształcenia dualnego w Polsce

Dziękujemy za uwagę!

Zapraszamy do pozostania z nami w kontakcie i do dalszej dyskusji!

Prof. Dr Dr h.c. Thomas Schröder

Kierownik Katedry, Instytut Pedagogiki Ogólnej i
Zawodowej, Wydział Pedagogiki, Psychologii i
Socjologii, Uniwersytet Techniczny w Dortmundzie
Email: thomas-werner.schroeder@tu-dortmund.de

Dr Sven Schulte

Kierownik naukowy projektu
E-mail: sven.schulte@tu-dortmund.de

Dr Joanna Dolinska

Pracownik naukowy
E-mail: joanna.dolinska@tu-dortmund.de

Thilo J. Ketschau

Pracownik naukowy
E-mail: thilo.ketschau@tu-dortmund.de

Mareike Menzel

Pracownik naukowy
E-mail: mareike.menzel@tu-dortmund.de

